

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ПРЕРАБОТКА ВО ПЛАСТИЧНА СОСТОЈБА

ИЗБОРНА ПРОГРАМА

IV година

ГЕОЛОШКО-РУДАРСКА И МЕТАЛУРШКА СТРУКА

МЕТАЛУРШКИ ТЕХНИЧАР

Скопје, 2008 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПЕРЕРАБОТКА ВО ПЛАСТИЧНА СОСТОЈБА

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовни профили:металуршки техничар

1.2.2. Струка: геолошко-рударска и металуршка

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Четврта

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 66 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. избран

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на целите од наставната програма **преработка во пластична состојба** - изборна програма ученикот се стекнува со знаења и вештини и се оспособува:

- да ги познава конструкциите на алатите за ковање;
- да ги разликува алатите за ковање;
- да ги опишува алатите за пресување;
- да ги познава машините и алатите за извлекување на цевки;
- да познава машините и алатите за извлекување на жици;
- да ја заштитува работната и животната средина;
- да ги познава мерките на заштита во погоните за пластична обработка;
- за тимска работа.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно реализирање на зацртаните цели од наставната програма **преработка во пластична состојба** - изборна програма потребни се предзнаења од наставните предмети: **машинство, практична настава од II, III година, преработка во пластична состојба.**

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактични насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. АЛАТИ И МАШИНИ ЗА КОВАЊЕ	22	Ученикот: - да ги разликува алатите и машините за ковање; - да ги опишува ковачките чекани; - да ги познава главните делови кај ковачките чекани; - да го познава принципот на работа и начинот на раздвижување на ковачките чекани; - да ги познава мерките на заштита при работа со ковачки чекани.	- Презентирање на скици и шеми од механички чекани, паравоздушни чекани и пневматски чекани.	Практична настава
2. ПРЕСИ И АЛАТИ ЗА ПРЕСУВАЊЕ	24	- Да ги познава алатите и машините за пресување; - да ги познава механичките и хидрауличните преси; - да ги опишува главните делови кај пресите; - да го објаснува начинот на работа на пресата;	- Презентирање на скици и шеми од преси и алати за работа на преса.	Практична настава

		<ul style="list-style-type: none"> - да ги познава алатите за истиснување; - да ги опишува алатите за пробивање; - да ги црта алатите за длабоко извлекување и проширување; - да ја објаснува работата на пресите; - да ги познава мерките на заштита при работа. 		
3. ОПРЕМА И АЛАТИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ЦЕВКИ СО ИСТИСНУВАЊЕ	12	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги познава постројките за истиснување во ладна и загреана состојба; - да ги опишува постапките за истиснување; - да ги објаснува приемниците за материјал; - да ги скицира матриците за истиснување; - да ја објаснува постапката за влечење на рабни цевки. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на скици и шеми од истиснување на цевки и скици од матрици за истиснување 	Практична настава
4. МАШИНИ И АЛАТИ ЗА ВЛЕЧЕЊЕ НА ЖИЦА	8	<ul style="list-style-type: none"> - Да го опишува процесот на влечење на жица; - да ги опишува постројките за влечење на жица - да ги познава машините и алатите за влечење; - да ги познава заштитните мерки при работа. 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентирање на технолошки шеми на машини, опрема и матрици за влечење на жица. 	Практична настава

4.2. Наставни методи и активности на учење

Според зацртаните цели на наставниот предмет **преработка во пластична состојба**- изборна програма се применуваат следните наставни методи и форми на наставна работа: демонстрација, дискусија, решавање на нови проблеми, решавање на стари проблеми, фронтална работа, работа во групи и, по потреба, индивидуална работа.

Активностите на ученикот се искажуваат на следниот начин: со слушање, прибележување, скицирање, откривање на законитости, споредување, работење во група и индивидуално.

Активностите на наставникот се искажуваат со: зборување, дискусии, демонстрирање, поставување на прашања, организирање на работа во групи, како и индивидуална работа.

4.3. Организација и реализација на наставата

Воспитно-образовната работа по наставниот предмет **преработка во пластична состојба**- изборна програма се реализира во специјализирани училници или кабинет. Кабинетот или специјализираната училница треба е да е опремена со шеми, слики, колекција од разни видови готови производи добиени по пат на пластична преработка. Исто така, може да се организираат посети во соодветни институции од минералуршка дејност.

4.4. Наставни средства и помагала

За ефикасна реализација на програмските цели на наставниот предмет **преработка во пластична состојба** - изборна програма треба да се користат дидактички помагала: графоскоп, скици, слики, слајдови, фолии, разни вивдови на концентрати.

Литература за наставниците може да бидат учебниците кои ја обработуваат застапената проблематика и одговараат на поставените програмски цели. Доколку нема соодветни учебници, потребно е наставникот да изготвува наставен материјал.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши перманентно преку усно и писмено проверување по секоја завршена тематска целина. Исто така, се оценуваат и извештаите на учениците од реализираните посети. Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на наставната програма се постапува согласно законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет **преработка во пластична состојба** - изборна програма треба да ги поседува следните персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е физички и психички здрав, да го познава македонскиот јазик и кирилското писмо, да е комуникативен и отворен за соработка, да има соодветно професионално образование, со или без работно искуство, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен и подготвен за примена на иновации во воспитно-образовната работа.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по наставниот предмет **преработка во пластична состојба** - изборна програма ја реализираат кадри со завршени студии по:
металургија;
и со здобиена педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор за наставниот предмет

Воспитно-образовната работа по овој наставен предмет се реализира во специјализирана училница или кабинет кои треба да се опремени со потребните наставни материјали и опрема според Нормативот за опрема по соодветниот предмет.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: март 2008 година

7.2. Состав на работната група:

1. Виолета Грујевска, раководител, Центар за стручно образование и обука – Скопје
2. Славчо Тодоров, дипл. инж. металург, наставник „Коста Сусинов”- Радовиш
3. Д-р Милосав Милошевски - дипл.инж. техн., проф. технолошко-металуршки факултет- Скопје
4. Генка Трајковска, дипл. инж. металург, наставник- Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 1.09.2008 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по **преработка во пластична состојба** - изборна програма ја одобри (донесе) министерот за образование и наука со решение бр.07-4343/1 од 03-06.2008 година.